

Juridiska avdelningen

10.7.2002

Till arbetspensionsanstalterna

ÄNDRING AV ARBETSVILLKORET OM 5/15 ÅR FÖR ARBETSLÖSHETSPENSION

I cirkulär A 13/2002 följde som bilaga regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av bestämmelser om deltidspension och individuell förtidspension (RP 45/2002 rd). Riksdagen har godkänt ändringarna i bestämmelserna om arbetslöshetspension i den föreslagna formen. Lagändringen av arbetslöshetspensionen träder i kraft 1.8.2002.

Lagändringen gäller den privata sektorns pensionslagar. Det kommunala pensionssystemet har ändrats på motsvarande sätt. Inom den statliga sektorn pågår förhandlingarna fortfarande. Motsvarande ändringar har införts i folkpensionslagen.

I detta cirkulär ges anvisningar om hur lagändringen skall tillämpas. De anvisningar som ges här kompletterar dem som givits i cirkulär A 23/2001.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Markku Sirviö

Riitta Korpiluoma

Juridiska avdelningen

10.7.2002

ÄNDRING AV ARBETSVILLKORET OM 5/15 ÅR FÖR ARBETSLÖSHETSPENSION

För att få arbetslöshetspension förutsätts att sökanden har tjänat in pension i sammanlagt minst 5 år under en 15 års granskningsperiod. Perioden löper 15 år bakåt från slutet av det kalenderår som föregår pensionsfallsåret.

För en del av dem som är födda år 1945 har granskningsperioden förlängts från femton år så att den nu är 20 år. Ändringen syftar till att förbättra situationen för dem som inte har uppfyllt det egentliga arbetsvillkoret och som därför inte har kunnat eller inte kan få arbetslöshetspension. Utöver det lindrigare arbetsvillkoret om 5/20 år krävs det emellertid dessutom att dessa personer har haft förvärvsarbete enligt arbetspensionslagarna i sammanlagt minst 15 år under hela sin arbetshistoria.

Förlängningen av granskningsperioden gäller endast de personer som nämns nedan. Övriga personer skall fortfarande uppfylla arbetsvillkoret 5/15 år utan något krav på hela arbetshistorian.

1

Personer som omfattas av arbetsvillkoret 5/20 år

Om arbetsvillkoret 5/15 år inte uppfylls, ändras villkoret till 5/20 år för dem som är födda före år 1945,

- som när bestämmelserna om arbetslöshetspension ändrades 1.1.2000 omfattades med stöd av skyddsregeln av de tidigare bestämmelserna eller
- som efter det att de hade fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden övergick till arbetsmarknadsstöd och **lyfte** arbetsmarknadsstöd 1.1.2000.

Den personkrets som omfattas av skyddsregeln har beskrivits närmare i cirkulär A 23/2001 i punkt 2.4.2.

Den nya granskningsperioden kan tillämpas endast när hela arbetshistorian omspannar minst 15 år (se närmare punkt 2).

Juridiska avdelningen

10.7.2002

De nya villkoren för arbetslöshetspension gäller både tidigare och nya sökande

Lagändringen gäller personer som är i åldern för arbetslöshetspension och som fått avslagsbeslut på grund av att de inte har uppfyllt arbetsvillkoret om 5/15 år. Ändringen gäller också dem som inte tidigare har ansökt om arbetslöshetspension. En del av dem som är födda år 1945 och som nu omfattas av ändringen, har ännu inte uppnått åldern för arbetslöshetspension, dvs. de har inte fyllt 60 år.

2

Villkoret om 15 års förvärvsarbete under hela arbetshistorian

Den förlängda granskningsperioden på 20 år kan tillämpas endast när en person i sammanlagt minst 15 år har tjänat in sådan grundpension som avses i 8 § 4 mom. APL eller annan med den jämförbar pension i ett anställnings- eller tjänsteförhållande.

När dessa 15 år räknas beaktas anställnings- och företagarperioder fram till pensionsfallet. Även förvärvsarbete som utförts före 23 års ålder beaktas.

3

Ändringarnas ikraftträdelse

Ändringarna träder i kraft 1.8.2002. De nya bestämmelserna tillämpas också på sådana arbetslöshetspensioner där pensionsfallet har inträffat innan lagen trädde i kraft.

4

Ansökan om pensionen och när den börjar

Ansökan

Man måste ansöka om arbetslöshetspensionen. Detta gäller även dem som tidigare fått avslagsbeslut på sin ansökan.

Om det visar sig att personen har rätt till pensionen genast efter lagändringen i början av augusti, kan han eller hon fylla i ansökningsblanketten i augusti och lämna in arbetslöshetsintyget senare, om han ännu inte har hunnit få ett intyg då ansökan görs.

Om personen redan har beviljats någon annan form av pension genom ett lagakraftvunnet beslut eller om sökanden redan har avlidit, avslås ansökan om arbetslöshetspension.

Juridiska avdelningen

10.7.2002

När pensionen börjar

Pensionen beviljas från början av månaden efter ansökan, dock tidigast från 1.8.2002. Om ansökan har blivit anhängig i augusti 2002, kan pensionen beviljas från och med ikraftträdelsen 1.8.2002.

Rätt till pensionen även för arbete inom den statliga sektorn

Ändringen i lagen om statens pensioner träder i kraft senare än 1.8.2002. Ändringen tillämpas i varje fall från och med 1.8.2002.

Om en person har rätt till arbetslöshetspension både på basis av arbete inom den statliga och den privata sektorn, beviljas pensionerna så att de börjar från samma tidpunkt. Om pensionsansökan blir anhängig i ett så tidigt skede att arbetslöshetspensionen på basis av statsanställningen ännu inte kan beviljas, lägger den privata sektorns pensionsanstalt ansökan åt sidan i väntan på att ansökan om statens pension kan beviljas. När så sker, beviljas pensionen från den tidpunkt då rätten till pensionen de facto började - alltså retroaktivt.

Folkpension från samma tidpunkt

Om en person också har rätt till arbetslöshetspension enligt folkpensionslagen, beviljar Folkpensionsanstalten arbetslöshetspensionen från samma tidpunkt som arbetspensionsanstalten beviljar sin pension.

5

Pensionsanstaltens förfarande i praktiken

5.1

Rättelse av tidigare avslagsbeslut till följd av ändringen till 5/20 år

Pensionsskyddscentralen har till pensionsanstalterna sänt uppgifter om de personer som fått avslagsbeslut och som nu i och med lagändringen kan ha rätt till arbetslöshetspension. Pensionsanstalterna meddelar dessa personer att de har möjlighet att ansöka om arbetslöshetspension och skickar samtidigt en ansökningsblankett till dem.

Om personen har haft arbete inom den statliga sektorn, distribueras ansökan till Statskontoret i väntan på att lagändringen skall verkställas. I dessa sammanhang står den privata sektorns pensionsanstalter i kontakt med Statskontoret, för att pensionen skall beviljas från samma tidpunkt.

Juridiska avdelningen

10.7.2002

5.2

Arbetslöshetsintyg

Intyg från tidigare

Om ansökan om arbetslöshetspension tidigare har avslagits på grund av att sökanden inte har uppfyllt arbetsvillkoret om 5/15 år, behöver pensionssökanden inte lämna in ett nytt arbetslöshetsintyg som bilaga till sin nya ansökan.

Om personen tidigare har fått ett intyg, men inte ansökt om arbetslöshetspension, räcker det med att det gamla intyget fogas till pensionsansökan.

I samband med beviljandet utreder pensionsanstalten på basis av Folkpensionsanstaltens uppgifter hos Arbetskraftsbyrån eller kontrollerar via 3270-bilderna om arbetslösheten fortgår.

Inget intyg från tidigare

Arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten ger på sökandens begäran ett intyg över att den betalat arbetslöshetsdagpenning för 500 dagar.

Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan skriver ut ett dagpenningintyg, utskrivet på det sätt som det skulle ha kunnat skrivas tidigare. På detta intyg skaffar sökanden sedan Arbetskraftsbyråns anteckning om att arbetslösheten fortgår.

5.3

Personer som fått arbetsmarknadsstöd

Pensionsskyddscentralen får uppgifter från Folkpensionsanstalten om personer som är födda före 1945 och som efter det att de hade fått arbetslöshetsdagpenning för maximitiden hade övergått till arbetsmarknadsstöd och lyft detta stöd 1.1.2000. Dessa uppgifter skickar Pensionsskyddscentralen vidare till pensionsanstalterna.

6

Pensionsfallet

Pensionsfallet för dem som fått avslagsbeslut bestäms utgående från det gamla arbetslöshetsintyget. Detta gäller även dem som tidigare inte hade ansökt om pension och som nu fått intyg av dagpenningsutbetalaren, utskrivet på det sätt som det skulle ha kunnat skrivas tidigare. Hu-

Juridiska avdelningen

10.7.2002

rudan dessa personers situation var den 1 januari 2000 har således ingen betydelse när pensionsfallet skall fastställas.

I övrigt iakttas de anvisningar som getts om fastställande av pensionsfallet i cirkulär A 23/2001, punkt 6.